

บทที่ 1

บทนำ

การยึดทรัพย์สินนักการเมือง ตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 และผลจากคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ 913/2536 ได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นปัญหาทางกฎหมายรัฐธรรมนูญหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับ "อำนาจและองค์กร" ในการวินิจฉัยตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นในช่วงการใช้อำนาจสั่งเข้ายึดอำนาจล้มล้างรัฐธรรมนูญและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ของคณะทหารที่ใช้ชื่อว่า "คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ" (รสช.) และตามด้วยการกลับคืนสู่สถานการณ์ปกติ ภายหลังเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงของประชาชน เพื่อคัดค้านรัฐบาลของพลเอกสุจินดา คราประยูร ในเดือนพฤษภาคม (ทมิฬ) 2535 เมื่อศาลฎีกาได้พิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 ข้อ 2 และข้อ 6 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2534 (ซึ่งถูกยกเลิกโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534) จึงใช้บังคับมิได้ ต่อประเด็นปัญหาดังกล่าว กลับได้รับการวิพากษ์วิจารณ์คำวินิจฉัยของศาลฎีกาอย่างกว้างขวาง ทั้งในหมู่นักวิชาการด้านกฎหมายและประชาชน เกี่ยวกับประเด็นปัญหาหลักทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ 3 ประการด้วยกัน กล่าวคือ

1. ปัญหาเรื่องความชอบด้วยเหตุผลและหลักกฎหมายของคำวินิจฉัยของศาลฎีกา
2. ปัญหาเรื่องประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย
3. ปัญหาเรื่องการจัดองค์กร และอำนาจหน้าที่ของศาลที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยคดี

ความรัฐธรรมนูญ และพิจารณาวินิจฉัยปัญหากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ต่อประเด็นปัญหาหลักทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ 3 ประการข้างต้น ในวิทยานิพนธ์นี้ได้ถือเอาคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ 913/2536 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2536 เป็นหลักในการศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อหาคำตอบต่อประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยจะศึกษาและวิเคราะห์ว่าคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าวมีว่าอย่างไร ถูกต้องและชอบด้วยเหตุผลและหลักกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักการตีความรัฐธรรมนูญ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หลักการใช้อำนาจทั่วไปของศาล และยอมเป็นสิ่งที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ในการศึกษาถึงความจำเป็นของข้อเท็จจริง และความเป็นมาของประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 สถานะทางกฎหมายของประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหาร ตลอดจนการจัดองค์กรและอำนาจหน้าที่ของศาลในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว ซึ่งในการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อการค้นหาคำตอบที่ชัดเจนให้กับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากการศึกษาและวิเคราะห์ในระบบที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบันแล้ว การศึกษาและวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงวิธีการและวิวัฒนาการในการ

แก้ปัญหาที่ประเทศต่าง ๆ ได้ใช้อยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของการสถาปนาถึงวิธีการดังกล่าวขึ้น ซึ่งรวมทั้งรากฐานแห่งความชอบธรรมของวิธีการดังกล่าว ในประเทศต่าง ๆ นั้นย่อมนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และซึ่งไม่อาจที่จะละเลยและหลีกเลี่ยงได้เช่นกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าววิทยานิพนธ์นี้ เมื่อได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายโดยรอบด้านเช่นนี้แล้ว ก็จะทำให้การศึกษาและวิเคราะห์ถึงคำวินิจฉัยของศาลฎีกาฉบับนี้เป็นไปด้วยหลักแห่งเหตุผลและหลักกฎหมาย โดยมีรากฐานทางทฤษฎีรองรับ แม้บัดนี้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2534 ได้ถูกยกเลิกไปแล้วก็ตาม ประกอบกับประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 ข้อ 2 และข้อ 6 จะใช้บังคับมิได้ ด้วยผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในขณะนี้ก็มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็ตาม แต่การออกกฎหมายซึ่งมีลักษณะในทำนองที่เป็นปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ก็อาจจะเกิดขึ้นอีกในอนาคต อันจะเป็นเหตุให้ปัญหาในทำนองเดียวกันนี้ทวนกลับเข้ามาสู่การวินิจฉัยได้อีกก็เป็นได้

1. ความเป็นมาของปัญหา

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้เข้ามาบริหารประเทศในช่วงเดือนสิงหาคม 2531 ถึง 23 กุมภาพันธ์ 2534 ซึ่งตลอดระยะเวลาในการบริหารประเทศดังกล่าวนี้ ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ หลายเรื่องด้วยกัน มูลเหตุพื้นฐานที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเป็นเหตุผลที่ใช้อ้างเพื่อใช้กำลังเข้ายึดอำนาจ โดยคณะทหารที่ใช้ชื่อว่า "คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ" (รสช.) อันถือเป็นการสิ้นสุดของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 นั้น ก็คือ พฤติการณ์การฉ้อราษฎร์บังหลวงในการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพรรคพวกของนักการเมือง โดยปรากฏตามแถลงการณ์คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ข้อที่ 1 จากเหตุผลทั้งหมด 5 ข้อ¹ และติดตามมาด้วยการออกประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 เรื่องให้อายัดและห้ามจำหน่ายจ่ายโอนทรัพย์สิน ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2534 โดยมีการแต่งตั้ง "คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน" (คตส.) ขึ้น เพื่อให้มีอำนาจในการวินิจฉัยทรัพย์สินของนักการเมืองที่ถูกกล่าวหาว่า "รั่วรัยผิดปกติ" โดยให้ทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าว ตกเป็นของแผ่นดิน ตามความในประกาศฉบับดังกล่าวนั่นเอง

2. ความสำคัญของปัญหา

เมื่อศาลฎีกาได้มีคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ 913/2536 แล้ว โดยอ้างอำนาจในการวินิจฉัยว่าประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 ใช้บังคับมิได้ เพราะเหตุขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

¹แถลงการณ์คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เรื่องการขึ้นแจ้งพฤติการณ์การฉ้อฉลและควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ

การปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2534 ได้ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมกฎหมายให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญโดยศาลยุติธรรมอันจะสรุปเป็นปัญหาสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นจากคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าว ได้ดังนี้

1. การที่ศาลฎีกาอ้างอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยว่า ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 โดยมีประเด็นว่าประกาศฉบับดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2534 นั้น เป็นสิ่งที่ชอบด้วยหลักการแบ่งแยกอำนาจ ตามหลักการแห่งอำนาจอธิปไตย ซึ่งให้องค์กรทั้งสามฝ่ายคือ องค์กรนิติบัญญัติ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรตุลาการ ใช้อำนาจของตนโดยอิสระ ไม่ก้าวล่วงซึ่งกันและกันหรือไม่

2. องค์กรใดควรจะมีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัย ควบคุมกฎหมายให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญนั้นไม่ได้กำหนดองค์กรและกระบวนการชี้ขาดกฎหมายไว้เป็นพิเศษ ดังเช่นกรณีของรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งองค์กรนั้นควรจะมีรูปแบบและการจัดองค์กรอย่างไร ควรให้หลักประกันต่อการใช้อำนาจขององค์กรนั้นอย่างไร มีวิธีพิจารณาคดีอย่างไร และผลของคำวินิจฉัยควรมีผลให้บังคับได้เพียงใด

3. ควรมีหลักประกันต่อประสิทธิภาพ ในการวินิจฉัยกฎหมายให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอย่างไร เพื่อป้องกันมิให้องค์กรผู้มิอำนาจวินิจฉัย ใช้อำนาจหน้าที่โดยปราศจากความยุติธรรม อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนได้

อนึ่ง ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในคดีนี้มีความสำคัญกว่าการวินิจฉัยในคดีก่อน ๆ อย่างน้อยที่สุด 3 ประการ กล่าวคือ

1. เมื่อใดที่รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดองค์กร และกระบวนการชี้ขาดกฎหมายไว้เป็นพิเศษ เช่นคณะตุลาการรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังเช่นในกรณีของรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรฉบับต่าง ๆ ศาลฎีกาก็จะถือเป็นหลักและยืนยันเสมอมาว่า ศาลยุติธรรมมีอำนาจในการควบคุมกฎหมายให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือว่าเป็นอำนาจตามหลักกฎหมายทั่วไป กรณีดังกล่าวนี้ได้สอดคล้องกับความเห็นของ ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ที่ว่า "เราอาจถือได้ว่า อำนาจดั้งเดิมในการควบคุมกฎหมายให้ขัดรัฐธรรมนูญของศาลยุติธรรมเป็นหลัก เมื่อใดไม่ได้มีการกำหนดองค์กรชี้ขาดให้เป็นอื่น ศาลยุติธรรมก็มีอำนาจนั้น"²

2. การควบคุมกฎหมายให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น แม้ในกรณีที่รัฐธรรมนูญได้ก่อตั้งองค์กรพิเศษเช่น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้มีอำนาจวินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ๆ ถ้าศาลฎีกาเห็นว่ากรณีที่มีปัญหาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับก่อนก็จะไม่ใช่อำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ แต่เป็นอำนาจของศาลยุติธรรมที่มีเป็นหลักมาแต่ดั้งเดิม³

² บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, กฎหมายมหาชน : การแบ่งแยกกฎหมายมหาชน-เอกชน และพัฒนาการกฎหมายมหาชนในประเทศไทย, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2537, หน้า 268.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

3. ศาลฎีกาได้อ้างเหตุผลในคำวินิจฉัย โดยยกประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยขึ้น เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ซึ่งถือเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่รัฐจะต้องมีเพื่อเป็นหลักประกันให้แก่ประชาชน

อย่างไรก็ตาม ในคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ 913/2536 นี้ มีความสำคัญและน่าที่จะศึกษาและวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งอย่างยิ่ง ในคำวินิจฉัยของศาลฎีกาดังกล่าว ได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาหลายประการ ทั้งที่เป็นปัญหาที่ได้กล่าวมาบ้างแล้ว และปัญหาแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้นว่า

- สถานะทางกฎหมายของประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหารว่า มีสถานะเป็นกฎหมายหรือไม่
- ประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหาร รวมทั้งบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นใดที่ขัดต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ จะมีผลใช้บังคับได้หรือไม่
- หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐจะต้องมีหลักประกันให้แก่ประชาชน มีความหมายและขอบเขตเพียงใด มีความสำคัญอย่างไร ถึงต้องมีการกำหนดเป็นหลักประกันไว้ในรัฐธรรมนูญ
- หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน คือ การกำหนดเป็นหลักประกันไว้ในรัฐธรรมนูญ และยกย่องสถานะของรัฐธรรมนูญว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์กรรักษาความเป็นกฎหมายสูงสุด และควบคุมบรรดากฎหมายอื่นใดมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ องค์กรที่ว่านี้ควรเป็นองค์กรใด มีโครงสร้างและองค์ประกอบ ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง

3. สมมติฐานของวิทยานิพนธ์

องค์กรตุลาการหรือศาลยุติธรรมมีอำนาจ ในการพิจารณาวินิจฉัยกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ตามหลักกฎหมายทั่วไปหรือไม่ แม้รัฐธรรมนูญจะได้มีบทบัญญัติให้จัดตั้ง "คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ" ไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อให้เป็นองค์กรผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไว้แล้วก็ตาม

4. ขอบเขตของการศึกษาและวิธีวิเคราะห์ปัญหา

การศึกษาและวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์นี้ จะมุ่ง วิเคราะห์ถึง

- คำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ 913/2536 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2536 เป็นหลัก
- ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 และฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2534 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- บริบททางสังคมการเมืองไทยในช่วงดังกล่าวและก่อนหน้านั้น

- คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีคำวินิจฉัยในประเด็นปัญหาอย่างเดียวกัน การศึกษาและวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้วิธีวิจัยจากการค้นคว้ารวบรวมตำรา และเอกสารกฎหมายต่าง ๆ โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ารวบรวมนั้น รวมทั้งการสนทนาและสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายบางท่าน ตลอดจนคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน และนักการเมืองผู้ถูกยึดทรัพย์สิน ตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติฉบับดังกล่าวในบางท่าน เพื่อประกอบแนวคิดในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อให้การศึกษาและวิเคราะห์เป็นไปอย่างรอบด้านและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ในวิทยานิพนธ์นี้จึงขาดไม่ได้ที่จะศึกษาและวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบกับหลักการของต่างประเทศ โดยศึกษาและวิเคราะห์ถึงการกำเนิด พัฒนาการของแนวความคิด และการจัดองค์กรเกี่ยวกับการควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตลอดจนความสำเร็จและความล้มเหลวของการใช้ระบบการควบคุมดังกล่าว และศึกษาและวิเคราะห์ถึงทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจำกัดการใช้อำนาจรัฐ และทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์กับระบบที่มีอยู่ในสังคมไทย ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคมไทยปัจจุบัน และสามารถเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

5. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

ในการศึกษาและวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ถึงกฎหมาย และคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่ 913/2536
2. ศึกษาและวิเคราะห์ถึงการใช้อำนาจในการวินิจฉัยยึดทรัพย์สินนักการเมืองตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26
3. ศึกษาและวิเคราะห์ถึงการใช้อำนาจของศาลฎีกา ในการพิจารณาวินิจฉัยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 26 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2534 ว่าเป็นไปตามหลักกฎหมายและเหตุผล รวมทั้งความชอบธรรมในการวินิจฉัยดังกล่าว
4. ศึกษาและวิเคราะห์ถึงโครงสร้างและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับองค์กรผู้มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงองค์กรซึ่งจะทำหน้าที่ดังกล่าวต่อไป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

เนื่องจากสังคมไทยถือหลักว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด ในอดีตที่ผ่านมาก็มีอยู่หลายครั้งที่ยังคงกรณีบัญญัติได้ออกกฎหมายมาขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะในกรณีของประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหาร จึงทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น จะใช้บังคับได้หรือไม่

เพียงใด และผลจากการนี้ก็คือองค์กรใดจะเป็นองค์กรผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยควบคุมกฎหมายดังกล่าวมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นเลย หากในรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้อย่างแจ่มชัดว่าจะให้องค์กรใดเป็นองค์กรผู้ มีอำนาจ ในการวินิจฉัยว่ากฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่กรณีปัญหาจะเกิดขึ้นเสมอเมื่อรัฐธรรมนูญบางฉบับมิได้จัดให้มีองค์กรและกระบวนการชี้ขาดกฎหมายไว้เป็นพิเศษ ดังนั้นศาลยุติธรรมก็ได้อ้างอำนาจในการวินิจฉัยควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเสมอมา อาศัยเหตุที่ศาลเป็นผู้ใช้และตีความกฎหมาย แต่ก็ยังมีข้อสงสัยว่าการใช้อำนาจของศาลยุติธรรมเช่นนี้ เป็นการก้าวก้าวย่ำต่ออำนาจขององค์กรนิติบัญญัติ หรือเป็นการควบคุมฝ่ายนิติบัญญัติหรือไม่ ซึ่งยังเป็นที่ยกเถียงกันในทางวิชาการเสมอในต่างประเทศ สำหรับสังคมไทยแล้ว ก็ยังไม่มีข้อยุติที่ชัดเจนสำหรับปัญหาดังกล่าวเช่นกัน

ดังนั้นประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ก็คือ

1. เพื่อก่อให้เกิดความแน่นอนในการกำหนดว่า องค์กรใดจะเป็นองค์กรผู้ มีอำนาจ ในการพิจารณาวินิจฉัยกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้ก่อตั้งองค์กรและกระบวนการชี้ขาดกฎหมายไว้เป็นพิเศษและแจ่มชัด
2. เพื่อก่อให้เกิดความแน่นอนในการกำหนดว่า องค์กรใดจะเป็นองค์กรผู้ มีอำนาจ ในการพิจารณาวินิจฉัยว่าประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหาร หรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายต่าง ๆ ที่ออกมาในขณะที่คณะปฏิวัติรัฐประหารมีอำนาจเต็มว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน หรือฉบับก่อน ๆ ที่ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว
3. เพื่อก่อให้เกิดการวางหลักเกณฑ์ รูปแบบ โครงสร้าง และการจัดองค์กร ตลอดจนการมอบหมายอำนาจหน้าที่ขององค์กร ในการพิจารณาวินิจฉัยประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติรัฐประหาร รวมทั้งบทบัญญัติแห่งกฎหมายต่าง ๆ ที่ออกมาโดยองค์กรนิติบัญญัติว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญให้มีรูปแบบเป็นองค์กรที่ถาวรต่อไปในอนาคต

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น วิทยานิพนธ์นี้จะได้ศึกษาและวิเคราะห์อย่างละเอียดถึงปัญหาดังกล่าว เพื่อที่สังคมไทยจะได้มีระบบการพิจารณาวินิจฉัย กฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย